

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 11 Septemvrie st. v.

Sînt acum câte-va săptămîni, când cu adunarea generală a reuniunii de cultură din Cluj, s'a răspândit printre Români din țările coroanei ungare o proclamațiune, pe care presa română nici aici, nici preste Carpați, n'a luat-o în serios.

Nu 'i-a dat nici guvernul României importanța unui lucru, care poate să fie obiect pe preocupățiune pentru oameni serioși.

S'a alarmat însă opiniunea publică maghiară, s'au pus în mișcare toate autoritățile publice ale Ungariei, — și deodată, spre marea surprindere a tuturor celor ce cunosc stările de lucruri din România, guvernul român a luat hotărîrea de a da preste graniță pe șese dintre frații noștri de preste Carpați, bănuți de a fi pus la cale strașnica proclamațiune.

Mare emoțiune în cercurile politice române, mare satisfacțiune în cele maghiare și multă bucurie în biurourile redacțiunilor din Cluj.

Însă chiar în ziua, în care unii dintre expulsați se instalează pe pămîntul Bulgariei, izbucnesce revoluția din Rumelia.

Cine oare se mai interesează de aici înainte de „irredentiști“, de proclamațiunile lor, de expulsări și de alte asemenea lucruri devenite acum foarte secundare?

Cine? — „Nemzet“, cel mai de căpetenie dintre organele autorizate ale guvernului nostru.

Precum se vede, chiar acum, în ajunul mișcărilor ce se pregătesc pe Peninsula-Balcanică, cercurile guvernamentale ar voi cu ori-ce preț să acrediteze neadevărul, că aici la hotarele monarhiei ordinea e amenințată de Români.

Nu li-e destul, că proclamațiunea s'a răspândit, fără-ca să se fi găsit un singur Român capabil de a și face ceea-ce se prepune în proclamațiune, nu li-e destul, că timp de câte-va săptămîni autoritățile au făcut o adevărată goană în țeară, fără-ca să fi putut găsi un singur Român compromis, nu li-e destul, că guvernul României, care a purtat războiul fără-ca să fi avut nevoie de a recurge la măsuri extraordinare, pentru liniștirea cercurilor politice din Ungaria s'a pus în conflict cu sentimentul public român și în contradicere cu propriul seu trecut; toate acestea nu le sînt destul, voiesc cu ori-ce preț să fim creduți gata de a paraliza puterea de acțiune a monarhiei chiar acum, în ajunul unei situațiuni ce poate deveni foarte gravă.

Și pentru-ca să pară mai probabil acest neadevăr, pun pe un pretins Român să-l susțină, pe singurul, care tot nu se sfîșie încă a pleda o cauză perdută, pe dl Grigorie Moldovan.

De mult încă dl Grigorie Moldovan a rupt toate relațiunile cu societatea română, a renunțat la dreptul de a fi socotit Român și a și pierdut acest drept, la care atât de puțin a ținut.

De cât-va timp dă cu toate aceste din mâni și din picioare, când 'i-se contestă românitatea, ȳice mereu „noi“ când vorbește despre Români, ba te pomenesci că într'o bună dimineață o să conteste românitatea celor ce sufer, pentru-că stăruie asupra drepturilor neamului românesc.

Nu vom cerceta motivele, pentru care dl Gr. Moldovan ține acum atât de mult să fie socotit Român; dăm numai expresiune sentimentului public al Românilor declarînd din nou, că nu-l socotim între Români și că foarte multe merite ar trebui să-și câștige pentru desvoltarea noastră națională, pentru-ca să înceteze a mai fi străin în mijlocul nostru.

Nu e dar' unul dintre noi acela, care în coloanele ȳiarului „Nemzet“, chiar acum, după ce-a izbucnit mișcarea din Bulgaria, ne denunță opiniunii publice maghiare.

S'a răspândit apelul netrebnic, — ȳice dl Moldovan, — și presa română nu a protestat contra lui, și partea mai serioasă a Românimii nu l-a respins, nu s'a întors cu scîrbă dela el și nu a protestat în numele poporului român contra uneltirilor șarlatane și contra șarlatanilor“.

Românii cu sciință de carte, domnii cu haine negre nu 'și-au făcut datoria față cu irredenta, eară presa română a luat lucrul cam în doi peri.

În adunările jurisdicțiunilor n'am auzit o singură voce română, care s'ar fi pronunțat contra uneltirilor irredentiste.

Presa română de asemenea, în loc de a fi luat o pozițiune hotărîită contra revoluționarilor, incurcă lucrul mai departe.

Așa este, noi Românii nu prea ne-am opintit și nici că ne vom opinti, pentru-că ne cunoaștem poporul și avem toată încrederea în spiritul lui de ordine și pentru-că nu e treaba noastră să-și facem guvernului servicii de poliție.

Noi am ris de naivitatea „irrendiștilor“, când am vedut proclamațiunea tipărită în roșu, dar' mai cu poftă am ris, când am vedut spaima, pe care inofensiva bucată de hîrtie a produs-o între concetățenii noștri maghiari.

De onoarea poporului nostru dl Grig. Moldovan să nu ne vorbească, căci de sigur nu d-sa are să o susțină, când ar fi amenințată. S'a făcut un atentat asupra spiritului de ordine al poporului român și atentatorii au rămas de rușine, fără ca noi să ne fi dat prea multă silință de a-și respinge: poporul român își păstrează el însuși buna reputațiune. Am dori noi să scim, dacă tot astfel s'ar fi purtat și Maghiarii domnului Gr. Moldovan, dacă lor li s'ar fi adresat în împregiurări identice o asemenea proclamațiune.

Dar' nici nu poporul e denunțat: sîntem denunțați noi, clasa cultă română, asupra noastră se aruncă bănuiala, că sîntem în conivență cu „irredentiștii“, și că nu așteptăm decât un timp mai priincios, pentru-ca să și punem la cale cele anunțate în proclamațiunea irredentistă.

Menținută chiar și acum, după izbucnirea revoluțiunii din Bulgaria, această bănuială ne-ar ridica un colțisor din velul ce acopere partea mai intimă a politicei maghiare; de aceea, mai nainte de a ne pronunța, așteptăm să vedem, dacă organele guvernamentale își vor da și mai departe silința de a acredita neadevărul acesta.

Deocamdată am dori numai să-și facem pe politici maghiari să înțelegă, că simțim și noi de ce poate să fie vorba și că ni-e destul să scim, că le-ar veni lor la socoteală să facem în părțile aceste un fel de diversiune, pentru-ca să ne punem cu insuflețire averea și sângele la dispozițiunea monarhiei.

În războiul trecut s'a hotărît în parte soarta națiunii maghiare. Acum se poate face un pas înainte pentru hotărîrea ei. Și în Bulgaria, și în Bosnia și Herțegovina, și în Croația, tot soarta națiunii maghiare se hotăresce. Scim prea bine, că deodată cu a națiunii maghiare, deși numai în linia a doua, se hotăresce și soarta noastră a Românilor. Dacă însă Maghiarii nu înțeleg și nu vor să înțelegă, că în vreme-ce noi ne consumăm puterile, ca să ne slăbim unii pe alții, popoarele slave se organizează și ne închid într'un lanț de state din ce în ce mai consolidate, nu ne rămîne nici nouă decât să stăm cu o oare-care îndărătnicie pe pace, când interesele națiunii maghiare ar cere poate, ca o parte din armata monarhiei să fie ținută la hotarele despre Carpați.

Să se întărească numai Slavii, că vor înțelege și Maghiarii ceea-ce deocamdată nu vor să înțelegă, — numai să nu fie atunci prea tîrziu.

Sînt câteva săptămîni de ȳile un ȳiar din Budapesta, organul marelui politic, care a conspirat șeseprețeci ani de ȳile, spunea, că Românii sînt prea mărginiți, ca să conspire contra Tronului și nu se mișcă decât la porunca „Împăratului“.

Om fi mărginiți, n'om fi mărginiți, sîntem destul de cuminte, ca să nu ne mișcăm, când Maghiarilor le-ar veni poate la socoteală, ca s'o facem.

Cine vrea gălăgie, să 'și-o facă el însuși.

Revoluțiunea din Bulgaria.

Mișcările, în Bulgaria, devin din ce în ce mai vii, și un conflict sângeros în Peninsula-Balcanică pare tot mai inevitabil.

După scirile sosite cu poșta de astăzi, presupunerea, că proclamarea unirii Bulgariei ar fi o urmare a întîlnirii dela Kremsier, pare cu totul neîntemeiată. Cercurile diplomatice atât în Berlin, cât și la Viena și la Petersburg par a fi surprinse de evenimentele din Bulgaria, deși „Pester Lloyd“ ar fi inclinat a pune la îndoială sinceritatea celor din Viena.

Din unele părți se presupune, că mișcările din Bulgaria au fost puse la cale de Englitera, și ele sînt puse în legătură cu misiunea lui Sir Drumond-Wolff.

Idea unui congres se ventilează.

Deocamdată țările din Orient se pregătesc cu toate de luptă. În Bulgaria se adună voluntari și se fac contribuiri, Sîrbia mobilizează, Grecia se pregătește de război, Turcia deasemenea, eară România va întări garnisoanele din Dobrovia și va așeza, precum se comunică cu toată reserva, două corpuri de armată dealungul Dunării, unul la Brăila, ear' celalalt mai spre apus.

Bulgarii stabiliți în Bucuresci și în genere Bulgarii din România au început să adune bani și s'au și adunat sume însemnate până acum.

Guvernul provisor al Bulgariei se compune din d-nii Stoianoff, Dr. Stransky, Hacanoff, Iancoloff și Ghecoff.

Dr-ul Stransky, președintele guvernului provisor din Rumelia-de-Ost, e un elev al d-rului Davila.

„L'Indépendance Roumaine“ aduce scirea, că într'un consiliu de miniștri ținut sub presidența d-lui I. C. Brătianu, s'a discutat cesțiunea revocării ofțierilor aflați în concediu și a mobilizării unui corp de armată, dar s'a amînat hotărîrea până la sosirea M. S. Regelui Carol I.

Guvernul rusesc a informat în mod oficios pe cel din Bucuresci, că voluntarii rusesci vor trece ȳilele aceste prin România spre Bulgaria. Primul tren cu voluntari avea să treacă ieri-seară prin Bucuresci.

Tot „L'Indépendance Roumaine“ comunică dela Varna cu data dela 6/18 l. c. următoarele amănunte despre o scenă petrecută la biuroul telegrafic din acel oraș:

„Trăsura principelui s'a oprit în fața ușii dela biuroul telegrafic, ale căruia scări principele le urcă în fugă.

Principele Alexandru îi dete șefului stațiunii o depeșă scrisă cu plumb, întreagă cu mîna sa proprie, și care a și fost trimisă fără de întîrziere doctorului Stransky, președintele guvernului provisor din Filipopol, care se află la biuroul telegrafic din Filipopol.

Principele, în vreme-ce depeșa se transmitea, s'a apropiat de două persoane din oraș, pe care le cunosccea deaproape, le comunică depeșa, pe care o primise în momentul, când eșia din baie.

Această depeșă subsemnată de guvernul provisor îl informa pe Principe despre cele ce se petrecuseră ȳiaua aceea, despre răsturnarea d-lui Crestovici, despre destituirea lui Drigalski-Pașa, șeful miliției, și despre constituirea noiei administrațiuni. Ea se termină printr'un apel călduros la sentimentele patriotice ale Principelui.

Principele vorbea tare și cuprins de un vedit entusiasm.

„Da, — ȳise el, — urmez apelului lor. Dumneȳeu ne va ajuta. Bulgaria a suferit atât de mult, încât e preste puțină ca Atotputernicul să n'o ocrotească.

„În tot cazul, — adause tinerul suveran, — îmi voi face datoria. Regret, că armata nu e reunită, ca să-și prevină pe Turci; dar' cine putea să prevaȳă un eveniment atât de grav și atât de neașteptat? Armata activă e și pe drum să treacă hotarele; ordinul pentru mobilizarea rezervelor sînt date și se vor executa cu exactitate“.

Am aflat, — urmează corespondentul, — că A. S. Principele va adresa din Filipopol puterilor o notă, în care le va explica conduita sa și le va încredința, că fără de autorizarea lor nu se va face nici o schimbare contrară tractatului de Berlin.

Eșind Principele din birou, mulțimea adunată pe stradă l-a aclamat cu entusiasm. Trăsura

abia putea să înainteze în îndesuiata cea mare. În pripă toate casele au fost împodobite.

Seara la 10 oare Principele s'a întors la Ruscuc. Stradele erau iluminate ca în zile de sărbătoare.

Archiepiscopul Simeon se afla la gară cu toți funcționarii înalți și cu toți ofițerii garnisoanei.

Poporul a ridicat pe Principele din trăsură și l-a dus pe sus până pe peron.

Principele părea foarte mișcat. — El se urcă pe scara vagonului și se adresa la popor: „Grăbesc, unde mă chiamă patria, — strigă el, — spereze, că junimea bulgară mă va urma și că bătrânii vor priveghia asupra menținerii ordinii. Să trăiască Bulgaria!“

Apoi îmbrățișă pe Archiepiscopul și îi ceru binecuvântare.

Cetim în „Românul“ următoarele sciri de cea mai mare gravitate ce sosesc din afară.

Guvernatorele Rumeliei și guvernul seu au fost răsturnați.

Un comitet provisor administrează provincia. Acest comitet a chemat în ajutor pe Bulgarii dela Nord.

Se spune că oștirile austriace din Herzegovina au primit ordine să plece spre Salonic și principele Bulgariei a și părăsit Varna spre a merge cu oștirea sa la Filipopol.

După informațiunile particulare, ce avem sîntem întemeiați a fi îngrijiiți.

Până vom pute spune mai mult, recomandăm tuturor a fi circumspecți și a nu eși din legalitate în pacinicele lor manifestațiuni.

Vintilă C. A. Rosetti.

Eată și ultimele depeșe privitoare la revoluțiunea din Bulgaria:

Bruxela, 21 Septemvrie n. Corespondentul din Petersburg al ziarului „Indépendance Belge“ anunță, că în cercurile guvernamentale de acolo se consideră ca probabilă eruperea unei revoluțiuni în Macedonia.

Paris, 21 Septemvrie n. Ambasadorul turcesc de aci a conferit ađi la ameađi cu ministrul de externe.

„Tems“ conține următoarea informațiune datată din Berlin: În cele mai bine informate cercuri politice de aci, se consideră urmările evenimentelor bulgare ca neprecalculabile și se privește un arangement numai atunci ca posibil, dacă Rusia, ceea-ce e probabil, va fi în contra unirii Rumeliei cu Bulgaria. Asupra acestei cestiuni nu s'a luat nici o înțelegere între Germania, Rusia și Austria. În primul seu articol, această foaiă declară însă că nu se va convinge, că în Filipopol s'a lucrat fără o înțelegere prealabilă cu guvernul bulgar și că acesta nu s'ar fi pus earăși în înțelegere cu Țarul, ear' Țarul a comunicat aceasta Germaniei și Austriei. Această revoluțiune la toată întâmplarea nu e de a se

privi ca un complot al puterilor. Când însă Rusia s'a alăturat la alianța celor trei împărați, a atras atențiunea la necesitatea de a reveni asupra tractatului din Berlin. S'a răspândit acum lumină asupra celor ce s'au petrecut la Kremier. Austria și Germania de altcum e probabil că vor lăsa Turciei grija de a face o încercare pentru suprimarea revoluțiunii. „Tems“ întreabă mai departe: „Și-a dat oare Austria învoirea sa la o astfel de extindere a influenței rusești, la o învingere atât de marcată a diplomației moscovite, fără vre-un avantaju corespunzător; sau consistă desdaunarea doar' în anexiunea Bosniei și a Herțegovinei? Dacă ar fi așa, atunci partile nu ar echivala, deoarece anexiunea Bosniei și a Herțegovinei ar fi totuși numai preludiul pentru o cucerire mai departe. Mișcarea rumeliotă însă o amenință pe Austria cu tăierea călii către Salonic. Ar fi interesant dacă Rusia ar câștiga o astfel de avansă față de rivalul seu dela Marea-egheică.“

București, 21 Septemvrie n. Agentul bulgar de aci a primit dela toate coloniile bulgare din România telegrame de felicitare. Toate diarele de influență îi recomandă populațiunii române prudență și tact față cu evenimentele din Bulgaria. — Ambasadorul rusesc Urussow sosese mâne aci.

Constantinopol, 21 Septemvrie n. Ședințele consiliului de miniștri sînt aproape permanente. Acesta ține pe ăi mai mai multe ședințe, fără de a fi putut lua până acum o hotărîre asupra măsurilor, ce trebuie să le iee Poarta în contra Rumeliei.

Paris, 21 Septemvrie n. „Correspondența Havas“ ăice: Scirile mai noue confirmă că principele Bulgariei lucră în contra sfaturilor Rusiei, și concede în mod necesar opiniunii publice a Bulgarilor. Scirea că Europa are de gînd a regula cestiunea prin o compensațiune financiară către Poartă, e de tot neprobabilă. Turcia nu e de loc dispusă a primi această soluțiune, deoarece ea privește ca ceva absolut de a-și păstra ca graniță Balcanii fără de cari Constantinopol ar fi un oraș deschis. Turcia ar fi dar' hotărîtă să se lupte pentru restabilirea *status-ului quo*. Afacerea e serioasă, dar' e sigur că toate puterile doresc foarte tare pacea.

Londra, 21 Septemvrie n. „Times“ trage la îndoială presupunerea că revoluțiunea din Rumelia-de-Ost ar fi inspirată de agenți rusești sau că ar fi fost plănuită de imperii; din contra se crede că Bulgarii de dincolo de Balcani au lucrat de capul lor în speranța, că puterea sentimentelor panslaviste o va sili pe Rusia să le iee partea, sau că cel puțin va protesta în contra alterării pasului făcut. Deși Sultanul e împuțernicit a trimite trupe în Rumelia-de-Ost, totuși Poarta anevoiă va cuteza a recurge fără consultarea prealabilă a puterilor signatare la măsuri cari învolvă posibilitatea unui război.

spre trebile militare. Afirmăția primă se dovedește și prin lipsirea raportorilor dela manevre, ear' a doua prin aceea, că raporturile lui Iancu și Axente, care au preț istoric și epocală însemnătate națională, stau necumpărate pe la librării.

Cunoscînd dar' curentul acesta, bun sau rău, nu mi-a venit în minte să descriu cu de-amănuntul agerimea dispușerilor strategice ori dibăcia tactică, cu care s'au executat. Nu vreau ca să frunzerească indignat cetitorul foaia. Și afară de aceea cu greu o prinde unul și altul în mână, după-ce dar' s'e-i amăresc cetitul? Cei mai mulți oameni nu întind mîna după hîrtia tipărită, ca să caute în ea hrana sufletească și s'e-și încoarde toate puterile, spirituale, nu, Doamne ferească, ci pentru-ca fiind singuri și fără ocupațiuni s'e toate timpul frunzărind după bucurie ușorată, ca: anunțuri, omoruri, defraudări, petreceri ș. a., pe care le află pe fața de pe urmă a fiecărui ăiar.

Cetirea ăiarelor se începe ca cărțile jidovesci, din dărăt; trece mult timp în desvoltarea omului până cetitorul după-ce s'a așezat în cornul canapelei ori sub prun în grădină, aprinsă țigareta, dă trupului comoditate posibilă și începe cu articolul prim. Cetitorul nu-și dă seamă despre truda și greutatea, pe cari le-au întimpinat acei oameni, cari au adunat, au scris și au tipărit aceea, ce percurge el cu ochii în fugă. Cam așa e și cu noi militarii. Trecînd în grămadă, plini de sudoare și de pulvere cu

Expulsiunile din România.

Protestările contra ordinului de expulare se urmează în toată țeara. S'a ținut o întrunire la Iași, care a fost foarte cercetată, și alta la Giurgiu, în care a fost foarte aplaudat un discurs rostit de dl Victor Atanasiu contra expulsațiilor.

La Galați s'a dat un banchet în onoarea expulsaților Secășanu, Ocășanu și Droc-Bănculescu.

Ieri a apărut ăiarul „L'Indépendance Roumaine“ sub direcțiunea dlui G. Lahovary. Redacțiunea se compune din dnii Fr. Damé, redactor șef, Gr. Ventura, Claymoor, Georges D. Argás, Carillon, Hubertine, Démocrite și L. des Orties, rămînînd și celalalt personal de redacțiune de până acum.

„Unitatea Națională“ de asemenea va reapăre îndată ce expulsații se vor fi stabilit definitiv în Franța.

În „Românul“ aflăm următoarele:

După cît ni ce spune, dl inspector de poliție Epureanu, vîdînd dificultățile ce întimpină din partea vaselor franceze pentru transportarea proscrisilor, a mers la Brăila unde s'a învoit cu un vas englez.

Proscriși vor pleca deci Marți din acel port spre a debarca la Anvers, în Belgia. De aci vor lua drumul de fer spre a merge la Paris.

Condițiunile transportului fiind avantajoase, guvernul a autorizat pe dl inspector Epureanu să facă aceea combinațiune.

Amicii nostri, Maghiarii.

Ni se trimite, dimpreună cu un exemplar din „Preussische Jahrbücher“ următoarele considerațiuni făcute, sub titlul de mai sus, de un German asupra stării de lucruri din Ungaria:

Aproape de două decenii au umblat Maghiarii cu toate mijloacele să câștige ei singuri domnia în Ungaria și Ardeal, unde egala îndreptățire se ăice că ar fi scutită prin tractate și legi. Învîngerea pare că e eluptată. În toate cestiunile vieții de stat se consideră numai interesele naționale maghiare, precînd acele ale celorlalte naționalități, mai mari la număr, sînt desconsiderate, ear' reprezentanții lor sînt stigmatizați ca elemente nepatriotice și dușmane statului.

Aceasta nu se face numai decătră ultraistii guvernamentali și decătră reuniunile maghiare de cultură fanatizate. Nu demult ministrul de culte Trefort în o „scrisoare deschisă“ răspîndită pe cale telegrafică în toate părțile, care era adresată episcopului Sașilor din Ardeal, i-a acusat pe preoții și învățătorii acestora cu sentimente nepatriotice și dușmane, și a provocat prin aceasta din nou cele mai desperate atacuri în contra urgisiților Sași din partea întregii prese maghiare.

Abia acum se cunoaște motivul acestei epistole deschise, după-ce se aruncă batjocură și calumnie din toate părțile asupra venerabilului bătrîn, care ca cap suprem a bisericii ev. se străduiesc a conserva legătura unitară bisericească, carea îi unesce încă pe cei două sute de mii de Sași.

Consistorul bisericii ev. din Ardeal, cores-punzînd datorinței sale, i-a adresat ministrului Trefort rugarea ca să li-se lase scolilor populare săsesci o instrucțiune suficientă în limba germană, pentru-ca să nu fie periclitată instrucțiunea copiilor în religione, ceea-ce se dă pe baza bibliei luterane. Se înțelege că instrucțiunea obligată a limbei maghiare s'a dat de ani încoaci strict conform prescrierilor legii. Prin ordinațiune ministerială s'a demandat însă în acest an ca limba cultă germană *) să se predee numai în legătură cu cea maghiară și tot așa și exercițiile de cugetare și calculațiune să se predee totodată și în limba maghiară. Prin aceasta se împedecă copilul îndată la început în cugetarea și vorbirea nemțească. Rugarea dreaptă a consistorului nu a fost ascultată de ministru; ba încă acesta a recomandat, în mod la aparență prietinesc, provocarea, ca teologii săsesci și învățătorii acestora să se cualifice în patriă, ear' presa maghiară era de acord în mod pătimaș cu cererea ministrului și striga: la „teologia“ din Eperjes și Pojon să meargă. Prin aceasta avea să fie tăiată legătura vechea de sute de ani, care ținea strîns legată vieța culturală a Ardealului cu Germania. Copiilor li se interdice limba maternă germană, ear' bărbăților universitatea germană.

Aceasta ar fi expresiunea finală a sentimentelor prietinesci ale Maghiarilor față de Germani, după-ce deja le-au îmbrucățit fraților nostri din Ardeal pămîntul regiu în butul tuturor garanțelor de drept, după-ce deja au redus cercul politic al universității naționale săsesci la rangul unei autorități administrative de avere, ba i-a restrîns chiar și acesteia dreptul de liberă dispunere și au sdrobot din fundament autonomia scoalelor și a bisericii.

Cu aceste lovituri ale maghiarismului, la care au conlucrat legislativa și administrațiunea, care sînt produse ale majorităților maghiare din dietă, se mai asociază acum și acțiunea stîrnită a societății maghiare, — se înțelege că toate aceste nu numai în contra Germanilor, ci și în contra Românilor și a Slavilor. Reuniunile maghiare de cultură, asilele, grădinile de copii etc. continuă forța de limbă și moravuri, conform „ideii de stat maghiar“ cu un rezultat aparent. E oare acesta și un succes cultural?

La Sași, cari s'au ținut totdeauna la culmea civilizațiunii germane și a căror instrucțiune exemplară e amenințată prin atacurile administrațiunii în același timp ca și constituțiunea lor bisericească, rezultă chiar contrarul. Tocmai ei sînt purtătorii culturale științifice, bărbății lor de sciință sînt

*) Limba poporală și de familie a Sașilor e un dialect vlămic.

Foița „Tribunei.“

Suveniri dela manevre de Văratec.

Nu numai toaletele, ci și jurnalistica e supusă modei.

Rubricile de câte una sau două coloane în jurnalele mari, ba și în cele mici, pe timpul manevrelor, erau mai înainte nepomenite, dar' acum se simte fiecare jurnal de talie modernă silit a-și trimite cu cheltuieli mari raportori pe la diferitele manevre. Descrierile strategice — cu lungimea lor crește honorarul — umplu foaia, ear' publicul vrînd a-și face o judecată în trebi militare, le cetesce cu o statornicie și dibăcie rară, ba în cele din urmă se încumetă a critisa cu o cutesanță oarbă toți pașii unuia și altuia general, ridicînd pe unul în cer și denegându-i celuilalt, care nu operă după placul lor, toate calitățile militare. E bine încă pentru amîndouă părțile, că avansarea nu depinde dela „vocea poporului“.

Diarele române fac în privința aceasta o excepțiune. Noi Românii n'am ajuns încă în peripețiile modei. Moda și luxul sînt ficele prisosinții. Îmbuibăți nu ne putem încă numi. Starea economică și materială, precum și cea spirituală abia ne iartă a trăi de ađi pe mîne. Afară de aceea îi lipsește Românului înclinarea

musica în fruntea trupei, măgulesce aspectul acesta acelor doamne și domni, cari răzimați în ferestri pe perini moi, privesc surîzînd la gloata imposantă, în care singuraticii trec iute după ritmul muzicii, dar' șirul gigantic se șerpuesce, legănându-se ca codrul la suflatul vîntului, până-ce se subție, se desbină și se perde prin diferite uliți. Cine gîndesce dintre privitori la truda și greutatea acelor, cari au adus ritmul nu numai în mișcare, ci și în cuget și în simțiri!

Manevrele sînt spaima comandanților; în timpul trecut pretindeau, ca în orașele, unde erau staționați, să treacă de infalibili, acum le vine și lor rîndul, ca în fața mai marilor s'e-și arete destoinicia dispușerii și a conducerii. Dacă greșesc un Bismarck, pentru-ce s'e nu pot ținească și un general — nu e cel dintăiu și de sigur nici cel de pe urmă. După o astfel de poticeală sosese o foaiă vînetă dela ministrul de război, care silesce pe adresat, să se ducă cînd îi e lumea mai dragă și să descalece în Graț, etc.

Noi cei mai mici sîntem numai figurile, cu cari dispuș ei. Te superi de multe ori, căci trebuie să-ți încorzi picioarele, pentru-ca nu-și încordă ei capul. Cei de sub nivelul examinării merg bucuroși la manevre, poate că și din pofta diavolească, de a-și vedea pe uni mai mari în circumstări, unde nu știu, că unde s'e-și bage capul. Așisderea ne bucurăm și noi să scăpăm odată

de monotonia garnisoanei, deși numai pe puține săptămîni.

Omul în unele privințe e tot copil, căci deși nu spune fiecărui, în fundul inimii tot nădăjduiesc, că va întîlni vre-o „Ileană cosîndeană cu pîrl de aur“. Pîrlul — la scumpetea timpului, fiesce — l'ar converti. Și pîrlul negru îți însuflă multe îngrijiri, d'apoi cel de aur? În vremea defraudățiunilor!

Dacă însă scarmîn mai bine clinii și crețele inimii, trebuie să mărturisesc, că în momentul plecării din garnisoană se învîlue la mulți sufletul în un nor negru; fiecare lasă persoane simpătice îndărăt, de care în fine cu greu se desparte. E bine, că e așa! Un om, cu calități și politură cel puțin normală, care locuesce ani în un oraș și nu întrebunțează avantajul acesta pentru a-și crea un cerc social plăcut — un astfel de om e de compătimit.

Noi soldații avem o soarte vitregă. Pe cînd civilii muncind necontent, vîd că din ăi în ăi li-se sporesce averea după chivernisirea lor, uită în mijlocul familiei amăreala omenească, și până sumuță D-deu pe argatul seu cu coasa în mână spre el, se bucura în pace și în liniște de plăcerile lumii; noi soldații până atunci sîntem cînd aici, cînd colo, în tot momentul gata a te pune cu peptul în calea aceluia, care vrea să strice tigna cetățenilor și a țerenilor. E bine ca să se știe, că cei din urmă nu-și răscumpără tigna numai prin plățirea dării pentru visteria

cu preferență educatorii nobilimii maghiare și au fost conducătorii vieții spirituale a Ungariei.

Dar' și celelalte naționalități suferă din partea „civilizațiunii” maghiare. Românii, care deja până acum s'au născut spre înălțare cu ajutorul culturii și a științei germane, se luptă acum în unire cu Germanii pentru existența bisericii și a școlii lor. Tot așa se mișcă și slavismul biserican pentru păstrarea nevătmății a autonomiei lui naționale.

Rezultatele maghiare se pot vedea mai evident pe terenul școlar. În deceniul ultim au perit poate 500 de școli germane populare din Ungaria. Gimnaziile germane afară de cele ale Sașilor din Transilvania cari încă trebuie să elibereze ați testimoni de maturitate în limba maghiară, nu mai există de loc în Ungaria, și de curând s'a desființat decât ministrul de culte și academia de drept din Sibiu și cursul german academic de agronomie din Altenburg. Tot aceasta li se întâmplă și școlilor românești. Pentru cele trei milioane de Români există numai cinci gimnaziile, pe cari le-au înființat din mijloacele proprii. Înmulțirea acestora se împiedică, deși după legea pentru naționalități chiar statul ar fi dator să o facă aceasta. Nici permisiunea pentru înființarea unei școli superioare nu li s'a dat Românilor. Ei se mai plâng asupra desconsiderării studenților și școlărilor români pe la școlile maghiare și ceră să se facă acestora posibilă frecuentarea școlilor superioare germane. Aceasta e necesară în interesul științific, deoarece ocuparea profesurilor la cele trei universități ungurești din Pesta, Semniș și Cluj, sunt influențate în mod esențial de patriotismul maghiar.

Cu puterea civilisatoare a acestui patriotism stă treaba foarte curios! Ce ar dice Stefan Szecheny dacă ar vedea ce s'a ales din academiile de știință înființate de dînsul! Țările maghiare nu ascund neînsemnătatea lor perfectă. Ele conced, că academia sprijinesc edarea cărților și călătoriile învățaților tineri, dar' indică totodată că activitatea lor științifică, după-cum arată almanahul academic consistă în mare din articoli pentru țările din capitală și anume și în foaia umoristică „Üstökös” sunt reproduse cu îngrijire la adăuse lucrări de ale academicianilor.

Prelungă aceasta ar mai veni împregiurarea, că prima secțiune a Academiei s'ar putea numi o filială a „Alianței israelite” conferind unii ca Munkacsy (*Munk*), Kunoss (*Kohn*), Banoczy (*Baumgarten*) etc. premiile lingvistice, cari se împart de această secțiune, în mod curios numai la Israeliti! Negreșit că Academia are și câțiva membri de însemnătate științifică — pe un Vambery (*Bamberger*), Hunfalvy (*Hunds-dorfer*), Budenz, Szabo — „decât că acestia își agonisesc ei recunoașterea prelungă toate că sunt academicieni. Știința maghiară nu progresează prin academie”.

Această știință stă de altcum pe picioare slabe, decând s'a depărtat de cea germană, în care a fost prins până acum rădăcinii. Până la al patrulea deceniu al acestui secol întreagă lite-

impărătească, ci ca să fie scutirea sigură și deplină, nu trebuie să-l conducă pe apărător numai simțul de îndeplinirea datoriei, ci mai cu seamă dragostea către aceia, cari așteaptă în acele timpuri critice dela el tot scutul.

Eu spun una — dar' să rămână între noi — publicul ardelean nu ne prea desmerdează și nu ne prea îmbie cu dragostea. Și trebuie să constat acest adevăr, cu atât mai virtos că cei nevinovați nu se vor supăra.

Cuvântul scris e când pentru toți, când pentru nimeni, fiecare se poate închipi ca excepțiune, de aceea nădăjduesc, că stimatul domn redactor va pune ear' la o parte cerusa roșie, luată pentru a trage dungă preste unele fotografii posomorite,

Să nu fie spre supărare, dar' noi, cari umblăm fărâșită cruciș și curmeziș, suntem siliți cu părere de rău a constata, că ospitalitatea ce am întîmpinat la Român, ne-a cam dis gustat. 'Mi-o pot explica, dar' nu o pot ierta. Lipsa ei nu apare numai la poporul sărac, ci și la inteligență. Noi suntem de mulți, mai cu seamă de Unguri, bine primiți, de inteligența română — cu unele excepțiuni — însă nu. Despre aceasta la noi sînt protocoalele încheiate. *Nomina sunt odiosa*, dar' aș putea servi cu unele fapte vechi și proaspete dintre fruntașii de român din Sibiu. Răceala externă te silește să-ți îmbumbi mantaua până sus și să-ți cauți de treabă.

Românismul cărunț cere poate ignorarea bunei

ratura ungară a fost străbătută de viața spirituală germană. Prelungă poezii și scriitorii germano-ungari Mailath, Lenau, Carol Beck, mai poți adăuga numai puțini. Stefan Széchenyi și Gergei au scris și nemțesce, și acel mare Ungur a pus cel mai mare preț pe legătura spirituală a ambelor naționalități. Ministrul Trefort, nou alesul president al academiei de științe din Pesta, a fost odinioară de aceeași părere, acum el reprezintă ideea de naționalitate a lui Kossuth. Din școlile maghiare populare limba germană s'a scos afară de tot. Cum stă lucrul cu propunerea obligatoare a limbei germane în gimnaziile maghiare, la ceea-ce ministrul se provoacă în scrisoarea deschisă adresată episcopului Deutsch ca la o concesiu, despre aceasta dau informațiuni autentice, rapoartele inspectorilor regesci. În Budapesta se accentuează nedexteritatea gimnasilor în folosirea limbei germane și instrucția în această limbă se numește negleşă. „Asemene scandalosă” a fost această necunoaștere a limbei germane, așa dice raportul, în gimnaziile din Dobriș și Oșorheiu. Din cauza acestei nesciențe au trebuit să fie din nou respinși studenți ungari dela Academia orientală din Viena.

Acesta e un rezultat al politicii de maghiarizare, pe care nu-l putem privi ca un progres cultural. Poate însă să fie în înțelesul că forța maghiarismului le-a împintinat pe celelalte naționalități din Ungaria la o viață spirituală intensă. Deoarece ce nu mai începe îndoeală, că atât literatura română cât și cea slavă, înfloresc, și în țările cuatidiane spiritele explodează. Și Sașii transilvăneni, cari de altcum au știut să-și afirmeze cunoștințele lor atât de bine în limba maghiară în dieta din Pesta, nu lasă să se observe nimic din rezerva lor, cu care îi acuză ministrul Trefort. Astfel spiritele naționale pe care le-a produs Maghiarismul, se vor înfrîna cu greu. Aci e un teren, unde învingerea aparțină a puterii mecanice — poartă în sine adevărate germinale căderii. Ori încotro privim vedem aparența maghiară

Cronică.

Învățători premiați pentru progresul dovedit în maghiarizare. La recomandarea solgăbiraelor, au fost premiați din partea renumitului comite-suprem Desideriu Bánffy, 4 învățători români și 4 învățători sașesici, din comitatul Bistrița-Năsăud. Ne restrîngem prelungea publicarea numelor „zeleșilor” învățători români cari au fost premiați: „pentru zelul dovedit în propunerea limbei maghiare”, și anume: Vasile Onigaș, învățător la școala normală grănițerească din Monor, a primit un premiu de 50 fl., Clemente Grivase, învățător în Nepos, unul de 25 fl. Gerasim Bojor, învățător în Hordou, unul de 25 fl. și Demian Nechiti învățător în Ilva-mare 25 fl. — Nu se spune însă dacă prelungea „zelul” s'evîrșit, au și primit aceste premii.

După proclamațiunea „irredentei române” s'au pornit perchișișii domiciliare și în

cuvînte moderne, căci ne zace în firea noastră republicană, de a ține fiecare foarte mult la însemnătatea persoanei sale și de a nu se deji prin afabilitate față cu alții. Nu-i vorbă, boala aceasta națională se va vindeca cu încetul, s'au făcut pașii primi, dar' am ruga din punct de vedere obștesc pe toată inteligența română, să bage băteală deasă între firele cari ne leagă pe unii de alții. . . .

Într-o zi de Duminecă, în revărsat de zi, ne adunam risipiți cum eram pe marginile orașului, ca să plecăm mai departe, lăsând ca pe orașeni să-și treacă clopotarul din somnul plăcut și ducându-se ei la biserică să-și câștige liniștea sufletească, — clopotarul nostru cu trîmbița ne-a pus în picioare până bați în palme și plecăm să învățăm cum să le câștigăm lor liniștea trupească. Unii merg la slujba Domnului din cer, alții la a celui de pe pământ. Purcedînd călile aceste diferite, cum ne vom mira întîlnindu-ne oareșicînd cu toții.

Sîntem poporeni ascultători, nu ne codim și nu ne astringem, când trage clopotul de liturgie, ci când bucina întăia oară, te arunci din pat pofindu-ți trîmbițașului toate urgiile trimise preste Egipt și murmurînd, în loc de rugăciune, un suspin mîduvos național. Până la judecata de pe urmă te mai poți împăca cu Domnul de sus pentru lenevirea ta, însă cu cel de pe pământ e tocmeala rea.

(Va urma).

Mediaș și împregiurime. Precât se scie, nu s'a flaat nici un exemplar. Pe zidurile caselor din Mediaș încă s'a așiat o provocare din partea poliției orașenesci de acolo, conform căreia eventualii posesori ai proclamațiunii, au să o predea magistratului până la 30 l. c. n.

Himen. Dl Ioan Hereșiu, cond. tip. diec. din Arad, s'a încredințat Duminecă în 20 l. c. n. cu d-șoara Maria Tanciciu, tot din Arad.

Trăsnet și incendiu. Duminecă în 20 Septemvrie n. pe la 4 oare p. m. descărcându-se o ploaie torențială asupra comunei Ocoluș-mare (comitatul Turda-Arieș), amestecată cu grindină, împreună cu fulgere și tunete, — fulgerul a lovit în casa proprietarului Teodor Cimoca (Dan) prefăcându-o în cenușe cu toate supra-edificatele și o casă vecină. Paguba se urcă la aproape 1000 fl. v. a. De asigurare nici pomană, căci deși zelosul paroh local N. Manciu, ca agent al „Transilvaniei”, a îndemnat publice și privatim la asigurare, bietul popor, încărcat cu enorme dări, ce se inventează pe zi ce merge de puternicii Țilei, nu mai e în stare a le plăti nici acele, cu atât mai puțin poate să se mai îngrijească și de starea sa proprie.

Teoria lui Rösler.

(Urmare și fine.)

Ca dovadă a romanisării superficiale, Rösler făcea observarea că nu a rămas în Dacia nici-unul din numele de locuri usitate în epoca română. Într'un capitol din cele mai interesante pentru geografia și filologia istorică, dl Xenopol declară că aceasta este o afirmațiune gratuită desmintită prin toponimia română.

Argumentul cel mai solid al lui Rösler este un pasagi din Flavius Vopiscus confirmat prin două citate din Rufus și din Eutropiu. Acesti trei autori ar constata în termeni irecusabili că sub Aurelian Dacia a fost cu deservire părăsită Goților și că populațiunea daco-romană a trecut până la cel din urmă om în Mesia, la meadă-și de Dunăre. De atunci aceste provincie purtară numele de *Dacia ripensis, mediteranea*. De sigur, aceste mărturisiri atestază extensiunea meridională a Daco-Romanilor. Însă dau ele dreptul de a concluda la despopularea absolută a vechii Dacie? Această concluziune nu se impune, precum stabilește dl Xenopol printr'o judicioasă interpretare a texturilor, decât dlui Rösler și aderenților sei; cu atât mai mult că această pretenție despopulare a Daciei se întemeiază pe faptul, că dela al III până la al XIII secol, nu e niodată vorba de Valachi la meadă-noapte de Dunăre. Se scie care este în general valoarea argumentului a *silentio*. În cazul de față, dl Xenopol ne arată cu documente în mână că acest argument este mai puțin convingător decât ori-și-cînd.

Cele două argumente din urmă ale lui Rösler sînt trase din religia și idionul Românilor. Introducerea ritului bulgar, prezența în limbă a unui fond de cuvinte albane, și identitatea Daco-Românului cu Macedo-Românul din Pind se explică ușor în ipoteza unei îndelungate șederi a Moldo-Valachilor în Mesia. Aceste fapte ar fi, după Rösler, puțin justificate în cazul unei ocupări stăruitoare în regiunile dela meadă-noapte ale Dunării. Și aici soluțiile dlui Xenopol sînt dintre cele mai satisfăcătoare. E foarte puțin de mirare că Românii au adoptat în biserica lor ritul slav sau bulgar, dacă e demonstrat, cum o stabilește dl Xenopol, că Bulgaria, cel puțin pe timpul duratei primului stat bulgar, se întindea la meadă-noapte Dunării asupra Moldovei, Valachiei și Transilvaniei.

Că despre identitatea Daco-Românului cu Macedo-Românul, este firesc lucrul ca să se susțină această identitate deservită decâtă partisanii ipotezei lui Rösler. Dar' în realitate, sînt numai nise simple afirmații justificate prin originea comună a limbilor romane. E ceva mai mult decât nouă neasămănări profunde în conjugare și chiar în constituția fundamentală, este sistemul vocalelor. Vecinătatea Albanezilor, în ipoteza lui Rösler, este neîndestulătoare pentru a explica prezența unui fond de cuvinte albaneze sau tracie. Pentru-ce, în adevăr, nu s'ar admite, cu dl Xenopol, că acest element tracic al limbei daco-române provine dela poporul get sau dac pe care l-au romanizat Romanii în Dacia-Traiană? Căci este astăzi universal cunoscut că Geții și Dacii erau Traci de origine ca Albanezii.

Dacă se admite această presupunere atât de naturală, elementul pretins albanez din limba română este complet explicat, fără să avem nevoie a recurge la ipoteza formațiunii sud-dunărene a limbei și naționalității românești.

După aceasta dl C. de Harlez recomandă Clasei Academiei lucrarea dlui Xenopol ca o refutațiune solidă și științifică a sistemelor actual în vigoare asupra originilor istorice ale poporului român.

Loc deschis.

Avis bolnavilor. Sosit din băile herculane (Mehadia) am început earăși practica în Arad. Cu aceasta ocaziune aduc la cunoștința celor interesați, că pentru înlesnirea bolnavilor din provincie, m'am hotărît a primi în căutare în casa mea proprie cu curte și grădină mare, pe acei bolnavi, cari vor avea trebuință de ajutorul meu personal pentru timp mai lung.

Arad, (strada Deák Ferencz nr. 37) în 20 Septemvrie 1885.

Dr. G. Vuia,
medic. chirurg, medic de nasceri
și operator de ochi.

Varietăți.

(Un renumit bandit californian.) William Smith, alias Weisbuch, care a fost liberat din închisoare de curînd, după-ce și-a suferit pe-deapsa în penitenciarul San-Quentine, California, pentru furarea tezaurului din Wels, Forgo și C-nia, pe când era transportat în diligență dela Milton la Sonora, a fost arestat din nou la San-Francisco și are să fie judecat că a jefuit aceeași diligență.

Renumele lui William Smith datează dela 20 Iunie 1881, ziua în care jefui singur lada cu bani dela Wells, Forgo și C-nia, transportată de diligență dela Sierra Valley la Truckee. Pe când banditul aștepta trecerea diligenței, sosit o trăsură, în care se aflau șapte oameni; îi făcu pe toți prinsonieri și-i ținu o oară și jumătate până să treacă diligeța. În diligență erau patru călători, pe cari banditul îi prinse și-i duse lîngă ceialalți prinsonieri, pe când forța pe vizitiu să spargă lada și să-și dea ce se afla în ea. Tocmai în timpul când se făcea această operațiune, cutelul banditului mai opri două trăsuri și arestă pe cei ce se aflau în ele, astfel că treisprezece oameni, șesprezece cai și patru trăsuri erau la dispozițiunea sa. După-ce luă banii expresului, dete drumul prinsonierilor.

(Servitori.) Acum câte-va zile, la Berlin un neguțator din Alexander-Strasse a avut ideea ciudată de a serba printr'un mare prînz, urmat de o serată cu danțuri, faptul aproape unic că, în timp de trei ani și jumătate de când s'a căsătorit, soția lui a schimbat 25 de bucătărese. Bucătăreasa din urmă, supărată de această manifestatiune în contra cerințelor și necuviințelor servitorilor, și-a aruncat șurțul chiar în acea seară și și-a părăsit serviciul. Trebuie să spunem că bucătăreasa fusese cheamă în salon și urcată pe un fel de estradă, cetindu-i-se în fața invitaților nise versuri privitoare la necuviințele și vicienia servitorilor actuali germani, bărbați și femei.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI.”

Viena, 23 Septemvrie n. Kuffler a fost condamnat la șapte ani de închisoare ear' Amschler a fost achitat. Kuffler a cerut un termen de trei zile pentru meditare.

Filipopol, 23 Septemvrie n. Cu privilegiul sosirii principelui Bulgariei a fost de față numai consulul Rusiei îmbrăcat în civil; ceilalți consuli nu s'au arătat.

Paris, 23 Septemvrie n. „Agenția Havas” aduce scirea despre eruperea unei rescoale în Djacov (Albania).

Belgrad, 23 Septemvrie n. În urma faimei comunicate de „Neue freie Presse” privitoare la intențiunea de a executa adnectarea Bosniei, *studenții universitari au plecat în masă pentru a demonstra în fața palatului regal și pentru a-l proclama pe regele Milan de rege al Bosniei și Herțegovinei*. Autoritățile au împedat propusul acesta.

Director: Ioan Slavici.
Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Sciri economice.

Starea sămănăturilor în Ungaria, Bănat  i Transilvania.
(Raport oficial dela 3—17 Septembrie.)

(Continuare.)

Comitatul Bistrița-Năsăud.  n cercul Be in ului, ploile dese  mpiedec  progresul lucrului de c mp; în urma acestuia în unele locuri decurge încă  i acum seceratul ov sului. Produc iunea în general e mul umitoare. Timpul ploios  i recoros  nt rzie coacerea cucuruzului. Alte plante de săpat sînt frumoase. Poamele au dat o recoltă mijlocie. Vitele sînt sănătoase.

Comitatul Bra ovului.  n cercul Bra ovului, treeratul încă nu s'a terminat. Dintre sămănăturile de toamnă, s cra  i gr ul au dat o produc iune slabă dar' bună calitativă. S m n atul or ului  i a ov sului de toamnă s'a terminat, rezultatul e bun. Dintre plantele de săpat, cucuruzul va da o produc iune numai mijlocie cantitativă, dar' bună în privin a calit  ii. Otava e bună. Poame sînt destule. Animalele de casă sînt sănătoase.

Comitatul Ciucului. Seceratul s c rii, a or ului  i a ov sului de toamnă, s'a început. Lucrurile de c mp sînt împiedecate prin ploile continue  i reci. Otava promite o produc iune mijlocie; deja se cosesce. Curechiul va da o produc iune bogată.  ntre vitele cornute tot se mai  vesce boala de gură  i de unghii.

Comitatul F g ra ului.  n cercurile Arpa , Bran  i  ercaia, seceratul gr ului, a s c rii, a or ului  i a ov sului de primăvară, s'a terminat. Bucatele de primăvară în general au dat o produc iune buni oar . Cucuruzele se coc anevoiă în urma frigului. Recolta poamelor e bogată.

Comitatul Treiscaune. S m n atul bucatelor de toamnă s'a terminat. C ratul bucatelor de primăvară decurge. Treeratul încă nu s'a terminat; rezultatul e mul umitor. Timpul rece a împiedecat coacerea cucuruzului. Facerea ot vii a fost împiedecată în unele locuri de exundarea  ltului; pe alte locuri se a teapt  o produc iune mul umitoare. Starea sanitară a animalelor de casă, cu excepțiunea unor casuri sporadice de boală de unghii  i de gură, se poate numi mul umitoare.

Comitatul Hunedoarei. Rapi a e sămănată pe alocurea  i a  i început a răsări frumos. Plantele de săpat promit o recoltă mul umitoare. No tile reci au  nt rziat coacerea cucuruzului. Ploaia a str cat foarte mult ot vii; preste tot produc iunea în otavă e slabă. Dintre poame, o recoltă bogată dau prunele, merele, perele, nucile  i alunele. Strugurii vor da o recoltă bună.  ntre vite graseaz  boala de gură  i de unghii.

Comitatul T rnavei-mici.  n cercul Husus ului  i al Radnotului, ploile au  nt rziat pregătirea f nului; calitatea f nului e slabă. Strugurii sînt  nt rzi i în coacere prin ploile continue  i reci; în multe p r i putrefesc. Plantele de săpat sînt frumoase. Cucuruzul se coace anevoiă  i dacă toamna nu va favoriza există temerea că în multe p r i  i în mare parte va r m ne necopt. Starea sanitară a animalelor de casă e satisfăcătoare.

Comitatul Clujului. Treeratul bucatelor de toamnă e aproape de sf r it; rezultatul în privin a calit tiv  e mul umitor, însă în privin a calit tiv  e puțin. Seceratul bucatelor de primăvară în unele locuri decurge încă  i acum. S'a început cositul ot vii; rezultatul numai pe unele locuri se poate numi satisfăcător. Plantele de săpat sînt bune, dar' cucuruzul se coace cu greu. Recolta poamelor e excelentă. Bucatele de toamnă se seamănă. Animalele de casă sînt sănătoase. (Va urma.)

Sciri economice din Austria. Culesul viilor se sperează că va fi bun; în Tirol culesul s'a început deja. Recolta poamelor se poate numi în general bună; pere  i mere sînt multe, prune mai pu ine. Hemeiul a dat un rezultat mai bun decât mijlociu. Lucrările de toamnă s'au terminat deja în cele mai multe  inuturi.

Dela Monor ni se scrie: Seceri ul pretutindene e terminat. Gr ul e deja  mbl t t. Recolta e bună. Cucuruzul atins de vre-o două ori de grindină  i  nt rziat din cauza recelii, a teapt  căldură. Ierburile încă au fost bunișoare. Uscatul ot vii se continuă. Vitele sînt sănătoase, însă fără pre . Lipsă mare de bani.

Pia a din Sibiu, 22 Septembrie. Gr u Hectolitra 74—80 chilo fl. 4.50 p n  fl. 5.20, gr u mestecat 68 p n  82 chilo fl. 3.20, p n  fl. 4.— s cra 66 p n  72 chilo fl. 3.10 p n  fl. 3.70, or  58 p n  64 chilo fl. 3.— p n  fl. 4.—, ov s 38 p n  45 chilo fl. 1.50 p n  fl. 2.10, cucuruzul 68 p n  47 chilo fl. 4.— p n  fl. 4.60, m laiul 74 p n  82 chilo fl. 4.— p n  fl. 5.—, crumpene 68 p n  70 chilo fl. 1.40 p n  fl. 1.60, s m n  de c nep  49 p n  50 chilo fl. 7.— p n  fl. 8.—, mazerea 76 p n  80 chilo fl. 5.— p n  fl. 6.—, linte 78 p n  82 chilo fl. 8.— p n  fl. 9.—, fasolea 76 p n  80 chilo fl. 4.— p n  fl. 5.—, p sat de gráu 100 chilo fl. 17.— p n  fl. 18.—, f in  Nr. 3 100 chilo fl. 14.—, Nr. 4 fl. 13.—, Nr. 5 fl. 11.—, sl nina 100 chilo fl. 54.— p n  fl. 56.—, unsoarea de porc fl. 52.— p n  fl. 55.—, s u brut fl. 33.— p n  fl. 36.—, s u de lumini fl. 50.— p n  fl. 51.—, lumini turnate de s u fl. 56.— p n  fl. 58.—, s punul fl. 32.— p n  fl. 34.—, f n 100 chilo fl. 1.60 p n  fl. 2.—, c nepa fl. 36.— p n  fl. 40.—, lemne de ars uscate m. cub. fl. 3.— p n  fl. 3.50, spiritul p. 100 L.   28 p n  30 cr., carnea de vit  chilo 40 cr., carnea de vit  36 p n  40 cr., carnea de porc 42 p n  44 cr., carnea de berbece 22 până 24 cr., ouă 10 cu 20 p n  23 cr.

T rgul de r m tori în Steinbruch.  n 21 Septembrie n. s'a notat: ungureci b tr ni grei 43.— cr. p n  44.— cr., ungureci grei, tineri 45.— cr. până 45.  cr., de mijloc 45.  cr. până 46.  cr., u ori 46.— cr. p n  47.— cr., marfă  er neasc , grea 43.— cr. p n  46.— cr., de mijloc 43.— cr. p n  45.— cr., u oar  45.— cr. p n  47.— cr., rom nesci de Bakony, grei — cr. p n  — cr., transito de mijloc — cr. p n  — cr., transito u ori — cr. p n  — cr., transito s rbesci, grei 47.  cr. până 48.  cr., transito de mijloc 48.— cr. p n  49.— cr., transito u ori 47.— cr. p n  48.— cr.,  ngr   i cu ghindă — cr. p n  — cr. per 4  cumpenii la gară.

C rsul pie ei din Sibiu.

din 23 Septembrie st. n. 1885.

H�rtie-monetă română	Cump.	8.80	v�nd.	8.84
Lire turcesci		11.13		11.18
Imperiali		10.13		10.18
Ruble rusesci		1.21		1.21 �

Bursa de Bucuresti.

Cota oficială dela 22 Septembrie st. n. 1885.

Renta amort. (5�)	Cump.	93.—	v�nd.	94.—
Rur. conv. (6�)		—		—
Ac�. de asig. Dacia-Rom.		277.—		280.—
Banca națională a României		1234.—		1240.—
Impr. ora�. Bucuresti		30.—		32.—
Credit mob. rom.		—		—
Ac�. de asig. Na�ionala		224.—		—
Serisuri fonciare urbane (5�)		—		89.�
Societ. const.		174.�		230.—
Schimb 4 luni		—		34.—
Aur		—		10.80

Bursa de Budapesta

din 22 Septembrie st. n. 1885.

Renta de aur ung.	6�	—
" " h�rtie	4�	98.20
" " h�rtie	5�	91.15
Imprumutul căilor ferate ung.		148.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)		98.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)		124.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)		109.50
Bonuri rurale ung.		102.50
" " cu cl. de sortare		101.50
" " b�n�t�ne-tim��ene		101.75
" " cu cl. de sortare		101.25
" " transilvane		101.50
" " croato-slavone		102.—
Despăgubire pentru di�ma ung. de vin		97.75
Imprumut cu premiu ung.		117.50
Losuri pentru regularea Tisei �i Segedin		121.75
Renta de h�rtie austriac�		82.50
" " argint austriac�		83.85
" " aur austriac�		108.75
Losurile austr. din 1860		139.—
Ac�iunile băncei austro-ungare		867.—
" " de credit ung.		284.50
Argintul		283.80
Scrisuri fonciari a le insitut. de cred. �i ec. „Albina“		101.—
Galbeni �mper�tesci		5.87
Napoleon-d'ori.		9.95
Mărci 100 imp. germ�ne		61.70
Londra 10 Livres sterlinge		125.80

Bursa de Viena

din 22 Septembrie st. n. 1885.

Rentă de aur ung.	6�	—
" " h�rtie	4�	97.85
" " h�rtie	5�	90.80
Imprumutul căilor ferate ung.		148.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)		97.70
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)		—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)		108.50
Bonuri rurale ung.		102.75
" " cu cl. de sortare		102.25
" " b�n�t�ne-tim��ene		102.50
" " cu cl. de sortare		101.50
" " transilvane		101.10
" " croato-slavone		102.—
Despăgubire pentru di�ma ung. de vin		98.—
Imprumut cu premiu ung.		117.—
Losuri pentru regularea Tisei �i Segedin		121.25
Rentă de h�rtie austriac�		81.75
" " argint austriac�		82.55
Rentă de aur austriac�		109.20
Losuri austr. din 1860		138.80
Ac�iunile băncei austro-ungare		865.—
" " de credit ung.		283.75
Argintul		282.70
Galbeni �mper�tesci		5.90
Napoleon-d'ori.		9.96
Mărci 100 imp. germ�ne		61.75
Londra 10 Livres sterlinge		125.80

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1885.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș					Teiuș—Arad—Budapesta					Copșa mică—Sibiiu				
	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de porcșano		Tren de porcșano	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren de porcșano	Tren de porcșano	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren de porcșano	Tren omnibus	Tren de porcșano	Tren accelerat					
Viena	—	7.15	—	—	București	—	5.—	7.45	—	Viena	7.15	11.—	—	—	Teiuș	12.39	11.09	3.56	5.20	Copșa mică	—	—	3.02	1.11
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	Predeal	—	9.47	12.50	—	Budapesta	1.45	8.05	8.—	—	Alba-Iulia	1.10	11.56	4.27	5.57	Șeica mare	—	—	3.30	1.32
Szolnok	11.22	3.51	7.29	9.26	Timiș	—	10.11	1.40	—	Szolnok	4.02	11.02	12.—	—	Vințul de jos	—	12.20	4.53	—	Loamneș	—	—	3.47	2.01
P. Ladány	2.25	5.28	8.27	11.40	Brașov	{	10.44	2.27	—	Arad	{	7.53	3.37	5.55	Șibot	—	12.25	5.19	—	Ocna	—	—	4.09	2.24
Oradea-mare	{	5.33	6.46	—	Feldioara	{	6.22	10.51	2.55	—	—	4.—	6.05	—	Orăștia	—	1.19	5.41	—	Sibiiu	—	—	4.26	2.44
Várad-Velenceze	—	—	9.37	1.52	Apatia	7.01	11.18	3.38	—	Glogovaț	—	4.13	6.19	—	Simeria (Piski)	—	1.48	6.08	—	Sibiiu	—	—	10.25	11.47
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.45	2.—	Ágostonfalva	7.33	11.36	4.17	—	Győrök	—	4.38	6.46	—	Deva	—	2.35	6.39	—	Ocna	—	—	10.46	12.05
Mező-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	Homorod	8.01	11.51	4.47	—	Pauliș	—	4.51	7.—	—	Branicica	—	3.04	7.04	—	Loamneș	—	—	11.09	12.29
Rév	—	7.42	11.36	3.18	Hașfalău	8.45	12.23	5.42	—	Radna-Lipova	—	5.10	7.23	—	Ilia	—	3.36	7.29	—	Șeica mare	—	—	11.32	12.50
Bratca	—	—	12.10	3.41	Sighișoara	10.10	1.19	7.37	—	Conop	—	5.38	7.51	—	Gurasada	—	3.50	7.41	—	Copșa mică	—	—	11.52	1.07
Bucia	—	—	12.43	4.01	Elisabetopole	10.39	1.37	8.21	—	Béřzava	—	5.57	8.10	—	Zam	—	4.25	8.12	—	Cucerdea—Oșorheiu				
Cucia	—	8.31	1.31	4.26	Mediaș	11.19	2.05	9.05	—	Soborșin	—	6.42	8.58	—	Soborșin	—	5.09	8.49	—	Cucerdea	4.40	10.00	3.50	12.19
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	Copșa mică	11.54	2.25	9.43	—	Zam	—	7.14	9.28	—	Béřzava	—	5.56	9.29	—	Cheța	5.10	10.31	4.21	12.50
Stana	—	—	3.29	5.27	{	12.12	2.36	10.02	—	Gurasada	—	7.43	9.56	—	Conop	—	6.18	9.49	—	Ludoș	5.31	10.53	4.43	1.12
Aghiriș	—	—	4.—	5.50	Micășasa	12.37	2.41	6.—	—	Ilia	—	8.01	10.17	—	Radna-Lipova	—	6.57	10.23	6.14	M. Bogat	5.41	11.03	4.43	1.22
Ghirbău	—	—	4.18	6.02	Blaj	12.56	—	6.20	—	Branicica	—	8.21	10.38	—	Pauliș	—	7.12	10.37	6.30	Cipeu-Iernut	6.18	11.44	5.31	2.03
Nedeșdu	—	—	4.36	6.24	Crăciunel	1.30	3.13	6.59	—	Deva	—	8.47	11.05	—	Győrök	—	7.27	10.52	6.47	Kerelő-Sz.-Pál	6.33	12.00	5.46	2.18
Cluj	{	10.01	5.05	6.43	Teiuș	1.45	—	7.15	—	Simeria (Piski)	—	9.40	11.55	—	Glogovaț	—	7.56	11.18	7.17	Nireșteu	6.56	12.26	6.10	2.45
Apahida	12.05	10.16	—	7.03	Aiud	2.34	3.45	7.43	—	Orăștia	—	10.10	12.24	—	Arad	{	8.10	11.32	8.10	Oșorheiu	7.15	12.46	6.30	3.05
Ghirîș	12.31	—	—	7.26	Vințul de sus	2.55	4.01	8.—	—	Șibot	—	10.34	12.53	—	Szolnok	—	9.—	12.20	12.—	Oșorheiu—Cucerdea				
Cucerdea	2.16	11.25	—	8.54	Uioara	3.17	—	8.29	—	Vințul de jos	—	11.04	1.22	—	Budapesta	—	2.39	4.53	2.10	Oșorheiu	6.34	12.06	8.45	12.25
Uioara	3.32	11.45	—	9.43	Cucerdea	3.24	—	8.55	—	Alba-Iulia	2.56	6.59	11.21	1.40	Viena	—	7.10	8.16	2.10	Nireșteu	6.55	12.27	9.06	12.55
Vințul de sus	3.41	—	—	9.51	Ghiriș	3.36	4.29	9.04	—	Teiuș	3.30	7.33	12.05	2.24	Simeria (Piski)—Petroșeni	Petroșeni—Simeria (Piski)				Kerelő-Sz.-Pál	7.16	12.51	9.28	1.24
Aiud	3.50	—	—	9.58	Apahida	4.11	4.50	9.32	—	Tren de porcșano				Tren de porcșano				Cipeu-Iernut	7.37	1.16	9.49	1.54		
Teiuș	4.25	12.08	—	10.24	Cluj	5.36	—	10.32	—		Tren omnibus	Tren omnibus	Tren de porcșano			Tren omnibus	Tren de porcșano	M. Bogat	8.07	1.50	10.20	2.31		
Crăciunel	5.10	12.29	—	10.59	{	5.56	5.58	12.32	—						Petroșeni	6.49	9.33	5.28	Ludoș	8.21	2.07	10.34	2.46	
Blaj	5.44	—	—	11.28	Nedeșdu	6.08	6.08	12.59	8.—	Simeria	6.30	11.50	2.23	Banița	—	6.49	9.33	5.28	Cheța	8.38	2.21	10.51	3.06	
Micășasa	6.02	12.57	—	11.44	Ghirbău	6.29	—	—	8.34	Streiu	7.05	12.27	3.—	Crivadia	—	7.27	10.14	6.06	Cucerdea	9.07	2.50	11.20	3.40	
Copșa mică	6.40	—	—	12.18	Aghiriș	6.45	—	—	8.59	Hațeg	7.53	1.19	3.49	Pui	—	8.06	10.54	6.45	Simeria (Piski)—Uniedoara					
Mediaș	7.—	1.32	5.40	1.01	Stana	7.—	—	—	9.56	Pui	8.46	2.10	4.40	Crivadia	—	8.50	11.37	7.25	Simeria (Piski)	6.40	—	—	—	
Elisabetopole	—	1.45	6.01	1.22	Huiedin	7.26	—	—	10.16	Crivadia	9.33	2.57	5.28	Hațeg	—	9.13	12.17	8.02	Cerna	7.01	—	—	—	
Sighișoara	—	2.06	6.40	1.56	Cucia	7.48	7.14	—	11.04	Banița	10.11	3.35	6.07	Streiu	—	10.16	12.58	8.44	Uniedoara	7.30	—	—	—	
Hașfalău	—	2.38	7.35	2.44	Bratca	8.23	7.43	—	12.17	Petroșeni	10.43	4.04	6.39	Simeria	—	10.53	1.35	9.15	Uniedoara—Simeria (Piski)					
Homorod	—	2.50	8.01	3.02	Rév	8.47	—	—	12.47	Arad—Timișoara				Timișoara—Arad				Uniedoara	10.18	—	—	—		
Ágostonfalva	—	9.06	—	—	Mező-Telegd	9.26	8.22	—	2.05		Tren omnibus	Tren de porcșano	Tren de porcșano			Tren de porcșano	Tren de porcșano	Tren omnibus	Cerna	10.44	—	—	—	
Várad-Velenceze	—	10.10	8.48	—	Fugyi-Vásárhely	10.01	8.48	—	3.08										Simeria (Piski)	11.03	—	—	—	
Apatia	—	10.20	—	—	Várad-Velenceze	10.20	—	—	3.39	Tren de porcșano				Tren de porcșano				Ghiriș—Turda						
Feldioara	—	10.30	—	—	Oradea-mare	10.30	—	—	3.55										Ghiriș	5.19	—	10.37	4.16	
Brașov	{	10.37	9.13	—	{	10.37	9.13	—	4.06										Turda	5.40	—	11.04	4.37	
Timiș	—	10.51	9.18	10.37	P. Ladány	10.51	9.18	10.37	—	Arad	6.00	12.55	8.25	Timișoara	—	6.07	12.25	5.00	Turda—Ghiriș					
Predeal	—	12.50	10.88	1.45	Szolnok	12.50	10.88	1.45	5.35	Aradul nou	6.25	1.21	8.36	Merczifalva	—	6.40	1.16	5.56	Turda	8.20	—	1.41	10.10	
București	—	12.50	10.88	1.45	Budapesta	3.06	12.14	5.34	8.22	Vinga	6.50	1.46	8.54	Orczifalva	—	6.51	1.34	6.07	Ghiriș	8.41	—	2.06	10.31	
	—	12.50	10.88	1.45	Viena	6.—	2.10	10.05	10.30	Merzifalva	7.19	2.18	9.13	Vinga	—	7.03	2.04	6.32						
	—	12.50	10.88	1.45		3.—	8.—	6.05	—	Orczifalva	7.38	2.36	9.25	Németh-Ságh	—	7.23	2.25	6.53						
	—	12.50	10.88	1.45						Merzifalva	7.56	2.53	9.36	Aradul nou	—	7.40	2.54	7.24						
	—	12.50	10.88	1.45						Timișoara	8.42	3.40	10.06	Arad	—	7.50	3.10	7.40						

Nota: Numerii încuadrați cu linii groase însemnează oarele de noapte.